

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Domy Polskie – Polacy Polakom

Wolontariat ?

Mam nadzieję, że zaprezentuję Państwu udany owoc współpracy różnych środowisk, które łączy jedna idea: pomoc bliźniemu i aktywne podejście do problemów społecznych.

Projekt współfinansowany w ze środków Ministerstwa Spraw Zagranicznych
w ramach programu „Polonia i Polacy za Granicą 2024”

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Definicja

co kojarzy mi się z „wolontariatem”?

Rdzeń „wola” w słowie „wolontariat” wskazuje nam na chęć zaangażowania, które musi być oparte na wolnej i dobrej (dobrowolna) woli pomocy.

Wolontariat jest zawsze nieodpłatny, choć nie zawsze bezinteresowny. Bezinteresowność zależy od motywacji, które skłaniają do podjęcia zaangażowania, a te mogą być bardzo różne, niekoniecznie materialne. Zdobywanie dodatkowych kwalifikacji, poznanie nowych ludzi czy łatwiejsze znalezienie pracy też mogą motywować do wolontariatu i stanowić swoistą korzyść osiąganą w wyniku zaangażowania. Nie umniejsza to wartości pracy wolontarystycznej jeśli jest wykonywana solidnie i efektywnie, a nie tylko na pokaz i dla zdobycia dodatkowych korzyści.

Wolontariat służy rozwiązywaniu problemów społecznych, a więc zaczyna się od rozpoznania problemu, swoich kompetencji i określenia formy zaangażowania. Wolontariat dotyczy tych działań i tych osób, wobec których nie mamy innych zobowiązań wynikających z więzi rodzinnych, koleżeńskich. Pomoc rodzicom czy przyjacielowi nie jest w ścisłym znaczeniu wolontariatem.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Skąd wynika potrzeba wolontariatu?

Potrzeba wolontariatu wyływa z faktu, że:

- czas jest największym i najbardziej powszechnym zasobem, który możemy ofiarować innym
- nie ma instytucji, która w sposób formalno-prawny może rozwiązać wszystkie problemy społeczne (nawet państwo tego nie potrafi)
- aktywność społeczna jest szkołą życia, uczy odpowiedzialności, dojrzałości, buduje więź w społeczności ludzkiej.

Motywacja pracy wolontariusza

Czego pragnę w mojej pracy?

Jak pokonywać zniechęcenie?

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Wolontariat jako odpowiedź na problemy społeczne

Wg teorii gier – z problemem mamy do czynienia wtedy gdy nie wiemy jaki będzie rezultat naszego działania, naszej decyzji, gdy następstwa pewnych zdarzeń są nieprzewidywalne.

Teoria funkcjonalna lub teoria systemów.

W pierwszym przypadku problem pojawia się wtedy, gdy jakiś element czy strategia postępowania jest dysfunkcyjny dla całości, w drugim – gdy system ulega częściowej lub całkowitej dezorganizacji. Mówiąc prościej – problem jest wtedy, gdy coś nie spełnia swojej podstawowej roli, do jakiej jest wyznaczone np. długopis nie pisze, kura nie znosi jajek, słońce przygrzewa w lipcu zbyt mocno, że zboże wysycha zamiast dojrzewać itp. Najwięcej problemów spotyka się w życiu społecznym, a ich źródłem jest przede wszystkim rozdźwięk między tym co jest, a tym co być powinno. Przy czym to, co być powinno, nie jest dane raz na zawsze, ale stale na nowo określane przez podmioty życia społecznego. Od ich potrzeb, preferencji, poglądów i systemu wartości zależy wrażliwość i umiejętność dostrzegania tego, co i dlaczego powinno być zmienione. Drugi rodzaj problemów wiąże się nieodmiennie z pytaniem, „jak to zrobić”.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Kiedy problem staje się problemem społecznym?

- kiedy dotyka całe grupy społeczne, a nie tylko poszczególne osoby,
- kiedy jego źródła i uwarunkowania są społeczne,
- kiedy ma konsekwencje dla całości społeczności.

Wolontariat jako odpowiedź na problemy społeczne musi zatem wyjść od dokładnego rozpoznania problemu i odpowiedniego poziomu rozwiązania.

Możemy mówić o trzech podstawowych poziomach zaangażowania:

1. indywidualny – osobista pomoc potrzebującemu: wyrażanie stanowiska, „grosik”, zrobienie porządków itp
2. grupowy, zbiorowy – angażowanie innych w działania: zorganizowanie spotkania, upowszechnianie informacji o problemie, zachęcenie innych do akcji pomocowych, skierowanie osób potrzebujących do specjalistów itp.
3. instytucjonalny, zorganizowany – zaangażowanie się w organizowanie nowych instytucji, stowarzyszeń, placówek permanentnie zajmujących się jakimś problemem.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Jakimi cechami powinien odznaczać się dobry wolontariusz?

Zastanów się nad uzasadnieniem swojego wyboru

Z podanych niżej cech wybierz 5, które uważasz za najważniejsze i niezbędne cechy dobrego wolontariusza:
Wytrwałość, stanowczość, pracowitość, pomysłowość, niecierpliwość, energia, uprzejmość, dokładność, inicjatywa, powolność, opanowanie, pewność siebie, upartość, perfekcjonizm, wyobraźnia, dyscyplina, systematyczność, porządek, ekspresywność, pobłażliwość, rzeczowość, autorytaryzm, odporność psych., zaradność, spokój, krytycyzm, wrażliwość, wykształcenie, inteligencja, wyrozumiałość, rozrzutność, współczucie, skąpstwo.

Zarówno krytykowanie nieprawidłowości i niesprawiedliwości społecznych, jak i postulaty zmian muszą być oparte na rzeczywistych przykładach i zrozumieniu procesu zmian.

Proces ten ma trzy zasadnicze i niezbędne etapy:

etap I – analiza społecznych problemów

etap II – etyczna ocena sytuacji

etap III – metody wdrażania zmian i ocena skuteczności.

Ad I.

Przy pomocy specjalistów z różnych dziedzin trzeba znaleźć odpowiedź na pytania: na czym polega problem, jakie są jego źródła, jaki jest obecny kontekst, jakie mogą być społeczne skutki, jakie są tendencje zmian. Wypracowane praktyczne procedury postępowania pozwalają „wziąć na warsztat” dowolną sytuację społeczną na poziomie lokalnym. Ten etap jest domeną wiedzy społecznej, który ukazuje wielorakie zależności i procesy, która konkretną jednostkową sytuację ustawia w świetle zjawisk i mechanizmów globalnych. Często się zdarza, że problem z pozoru indywidualny jest przejawem wadliwie funkcjonującej struktury społecznej. Analiza społecznych czynników tkwiących u podstaw jednostkowych problemów wymaga złożonego, wielostronnego podejścia, a zwłaszcza: psychologicznego, socjologicznego, ekonomicznego i prawnego.

Ad II.

Do podstawowych zasad etyczno-społecznych zaliczamy:

- zasadę pomocniczości – czyli preferencji dla mniejszych, oddolnych i samodzielnych inicjatyw,
- zasadę dobra wspólnego – czyli dodatkowych trwałych korzyści, które pozostaną w społeczności w wyniku rozwiązywania problemu
- zasadę solidarności – czyli współodpowiedzialności za sytuację innych i preferencję dla najbardziej potrzebujących.

1. Zasada pomocniczości

- jaka jest autonomia osób i mniejszych grup w procesie rozwiązywania problemu?
- czy są zapewnione możliwości, warunki autonomii dla wszystkich (dostęp do środków, prawo działania, podział kompetencji)?
- czy ma miejsce respektowanie praw osoby (wolnościowych)?
- czy proponowana pomoc usamodzielnia czy uzależnia osoby potrzebujące?
- czy osoby potrzebujące mają swój wkład w tworzenie rozwiązań?

2. Zasada dobra wspólnego

- czy jest uwzględnione równe prawo podmiotów do określania i wyrażania swoich potrzeb?
- czy podjęta decyzja, przyjęte rozwiązanie ma maksymalny zasięg („rozwój każdego i całego człowieka“)?
- czy wszystkie podmioty wywiązały się z obowiązków społecznych (publicznych)?

3. Zasada solidarności

- czy zapewniono potrzebującym równy dostęp do środków pomocy?
- czy zapewniono potrzebującym uczestnictwo w grupie wsparcia, wspólnocie?
- czy podjęta została praca na rzecz praw rozwoju (do pracy, do czystego środowiska itp.)?

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Karta wolontariusza

WOŁONTARIAT JEST SZANSĄ DLA KAŻDEGO NIEZALEŻNIE OD PŁCI, RASY, NARODOWOŚCI, WYZNANIA, PRZEKONAŃ POLITYCZNYCH, WIEKU CZY STANU ZDROWIA.

KAŻDY MA PRAWO BYĆ WOŁONTARIUSZEM

WOŁONTARIAT DAJE SZANSĘ :

- WYKORZYSTANIA WŁASNYCH UMIEJĘTNOŚCI I DOŚWIADCZEŃ,
- ROZWINIĘCIA ZAINTERESOWAŃ,
- ZDOBYCIA DOŚWIADCZENIA W NOWYCH DZIEDZINACH,
- ZAWARCIA PRZYJAŹNI,
- WYWARCIA WPŁYWU NA ZMIANY SPOŁECZNE,
- SZANSĘ ZAANGAŻOWANIA SIĘ.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Wolontariusz powinien:

1. Mieć jasno określony zakres pracy.
2. Zdawać sobie sprawę z odpowiedzialności związanej z jej wykonaniem.
3. Wiedzieć przed kim jest odpowiedzialny za wykonanie swojej pracy i mieć regularny kontakt z tą osobą.
4. Mieć zapewniony udział w formowaniu programu, w którym uczestniczy. Zapewni to reprezentację potrzeb i zainteresowań wolontariusza.
5. Być chronionym przed jakimkolwiek ryzykiem związanym z wykonywaniem powierzonych mu zadań.
6. Być objęty ubezpieczeniem od odpowiedzialności i następstw wypadków.
7. Mieć satysfakcję z wykonywanej pracy.
8. Przestrzegać kodeksu etycznego związanego z wykonywaną pracą.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Organizacje zatrudniające wolontariuszy powinny przestrzegać następujących zasad:

1. Wolontariusz ma prawa i należy zapewnić ich respektowanie.
2. Praca wolontariusza i pracownika etatowego powinna mieć charakter wzajemnie się uzupełniający.
3. Wolontariusz podnosi jakość wykonywanych usług i nigdy nie powinien wykonywać prac objętych polityką etatową.
4. Wolontariusz nie powinien być zatrudniony w miejsce uprzednio zatrudnionego pracownika etatowego.
5. Obie grupy powinny być poinformowane o swoich kompetencjach i odpowiedzialności.
6. Wolontariusz nie powinien ponosić strat finansowych w związku z wykonywaną pracą.
7. Interesy wolontariusza powinny być chronione i nie wolno wywierać na niego presji moralnej do wykonywania zadań pozostających w konflikcie z jego przekonaniami.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

Wzory porozumień z wolontariuszem

POROZUMIENIE O WYKONYWANIU ŚWIADCZEŃ WOLONTARYSTYCZNYCH

zawarte w dniu w pomiędzy : z siedzibą w
.....,
KRS nr, reprezentowanym przez zwanym dalej Korzystającym,
a legitymującym się dowodem osobistym nr, PESEL
.....,
zamieszkałym, zwanym dalej Wolontariuszem.

Wstęp

Mając na względzie ideę wolontariatu, u podstaw, której stoi dobrowolne, bezpłatne wykonywanie czynności, a także biorąc pod uwagę charytatywny, pomocniczy i uzupełniający charakter wykonywanych przez wolontariuszy świadczeń Strony porozumienia uzgadniają, co następuje:

§ 1

1. Korzystający powierza wykonanie Wolontariuszowi, a Wolontariusz dobrowolnie podejmuje się wykonania na rzecz Korzystającego następujących czynności:

.....
.....

2. Czynności, o których mowa wyżej będą wykonywane w obecności w następujący sposób:

.....
.....

§ 2

1. Strony Umowy uzgadniają, że czynności określone w § 1 zostaną wykonane w okresie od do

.....

2. Miejscem wykonywania czynności będzie

§ 3 Z uwagi na charakter i ideę wolontariatu:

1. Wolontariusz jest obowiązany wykonywać uzgodnione czynności osobiście;
2. Wolontariusz za swoje czynności nie otrzyma wynagrodzenia.

§ 4

1. Korzystający zobowiązuje się zapewnić Wolontariuszowi bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń.
2. Korzystający na czas wykonywania świadczeń przekazuje Wolontariuszowi następujące środki ochrony indywidualnej:

.....

§ 5 Korzystający zobowiązuje się pokrywać niezbędne koszty ponoszone przez Wolontariusza, związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz Korzystającego w następujący sposób:

.....

§ 6 Korzystający ma obowiązek ubezpieczyć wolontariusza od następstw nieszczęśliwych wypadków.

§7 Korzystający zapewnia wolontariuszowi ubezpieczenie zdrowotne, w terminie dni od dnia zawarcia porozumienia.

§8 Korzystający pokrywa, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet Wolontariusza.

§ 9 Wolontariusz zobowiązuje się zachowania w tajemnicy informacji, które uzyskał w związku w wykonywaniem świadczeń na rzecz Korzystającego, a które stanowią tajemnicę Korzystającego. Dotyczy to w szczególności informacji związanych z:

- a)
- b)

§ 10

1. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze Stron za dniowym wypowiedzeniem;
2. Porozumienie może być rozwiązane przez każdą ze Stron bez wypowiedzenia z ważnych przyczyn.
3. Za ważne przyczyny Strony uznają w szczególności:
 - a)
 - b)

§ 11 Za wyrządzone szkody strony odpowiadają na zasadach określonych w Kodeksie Cywilnym.

§ 12 W sprawach nieuregulowanych przepisami Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie lub niniejszym Porozumieniem zastosowanie będą miały odpowiednie przepisy Kodeksu Cywilnego.

STOWARZYSZENIE
„WSPÓLNOTA POLSKA”

§ 13 Wszelkie zmiany Porozumienia będą dokonywane w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 14 Spory wynikłe ze stosowania umowy rozstrzyga Sąd powszechny w postępowaniu cywilnym.

§ 15

1. Umowę sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze Stron;
2. Wolontariusz może w każdym czasie domagać się wydania przez Korzystającego pisemnego zaświadczenia o wykonaniu świadczeń przez Wolontariusza. Zaświadczenie to na wniosek Wolontariusza zawierać będzie informację o zakresie wykonywanych świadczeń.

Dziękuję za udział w spotkaniu
Iwona Tarnogórska-Sulik

Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”

ul. Krakowskie Przedmieście 64

00-322 Warszawa

tel. +48 22 556 90 02

fax +48 22 556 90 43

swp@wspolnotapolska.org.pl

www.wspolnotapolska.org.pl

